

Monumentnummer*: 499298

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 april 1996
Kadaster deel/nr 82790/130

Woonplaats* Opeinde
Gemeente* Smallingerland
Provincie* Fryslân

Kadastrale gemeente* Rottevalle
Sectie* B
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 3910

Omschrijving**

Inleiding

Het WINKELWOONHUIS met werkplaats is in 1930 in Opeinde gerealiseerd naar ontwerp van Bosma's Architecten Bureaux (uit Drachten-Heerenveen) in opdracht van E.C. Hogendijk. Het winkelhaakvormige pand ligt met de noordelijke langsgewel teruggedrooid aan de openbare weg, ervan gescheiden door een gazon voor het woonhuisgedeelte en een betegeld terrein voor het winkel- en werkplaatsgedeelte. De scheiding van functies in het pand weerspiegelt zich in het exterieur. Het hoger opgetrokken woonhuisgedeelte is aan de oostzijde van het pand gesitueerd, de werkplaats aan de westzijde; de winkel bevindt zich daartussen. Aan de achterzijde van het pand is een ruime tuin met een in 1971 gebouwde betonloods welke buiten bescherming van rijkswege valt wegens geringe architectonische waarde.

Omschrijving

Het winkelwoonhuis heeft een winkelhaakvormige plattegrond. Het woonhuisgedeelte is opgetrokken in twee bouwlagen, het winkelgedeelte met garage in één bouwlaag; de noklijn van het winkel- en werkplaatsgedeelte correspondeert met de dakvoet van het woonhuisgedeelte. Beide samengestelde, overstekende schilddaken zijn belegd met rode verbeterde Hollandse pannen. Op het oostelijke en zuidelijke dakschild boven het woonhuisgedeelte staan twee gemetselde schoorstenen. Het opgaand muurwerk bestaat uit bruine waalklinkers. Het woonhuisgedeelte heeft een over de verdieping doorlopende rechthoekige erker en zwart beroete bakstenen sierbanden. Onder de bloembak op de verdieping een emaille reclamebord met de tekst: BATAVUS RIJWIELEN. De grote horizontale erkerensters en het venster bij het winkelgedeelte met zijlichten hebben markante, brede geprofileerde kozijnen. De

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

beide vensters op de begane grond hebben fraai gekleurde glas-in-lood bovenlichten; het venster op de verdieping heeft glas-in-lood roedeverdeling. De houten deur met vierlichtsvenster en -zijlicht in het portiek zijn voor 2/3e deel gevat in breed lijstwerk.

Het door het dakvlak brekende geveldeel op de verdieping is beschoten; het vierlichtsvenster heeft een glas-in-lood roedeverdeling. In de zijkant van het inpandige portiek bevindt zich een tweede vierruitsdeur naar het winkelgedeelte. Het aangrenzende werkplaatsgedeelte heeft een iets terugspringende rooilijn. Een vernieuwde garagedeur ter plekke van de oorspronkelijke reikt van de gevelvoet tot dakgoot. De detaillering en vensterindeling aan de zij- en achtergevels van het pand is vergelijkbaar aan die van de voorgevel, hoewel grotendeels soberder bij het bedrijfsgedeelte. Opvallend is in de westelijke zijgevel een zevenruits strokenvenster met brede kozijnen. Ook aan de achtergevel van het woongedeelte gekleurd glas-in-lood, roedeverdeling en brede kozijnen. De rechthoekige regenwaterpijpen zijn oorspronkelijk.

Het interieur van de verschillende onderdelen is grotendeels ongewijzigd. Tussen de garage en winkel is een schuifwand; in de winkel zijn ondermeer de kastenwand en de vitrine nog aanwezig; de indeling en detaillering van de woning is oorspronkelijk.

Waardering

Het winkelwoonhuis met garage, in 1930 in Opeinde gerealiseerd, is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- als uitdrukking van een sociaal-economisch ontwikkeling,
- als bijzondere uitdrukking van een typologische ontwikkeling van een middenstandswoning met geschakeld bedrijfsgedeelte,
- vanwege de redelijke esthetische kwaliteit van het ontwerp,
- vanwege de samenhang tussen interieur en exterieur, waarbij het functionele onderscheid tussen de onderdelen van het object aan het exterieur valt af te lezen,
- vanwege de zeer hoge mate van architectonische gaafheid,
- vanwege de hoge mate van gaafheid van het interieur,
- vanwege de situering aan de lintvormige uitbreiding richting Drachten.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Werk-woonhuis

Functie

Winkelwoning